

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 maja 2016 roku - (...) /GE - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 maja 2016 roku, odmówił A. G. prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawczyni nie spełniła warunków podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu przez wymagany okres co najmniej 25 lat, ponieważ legitymuje się stażem pracy i ubezpieczenia w rolnictwie w wymiarze 19 lat, 9 miesięcy i 5 dni - w okresach od 26 lipca 1971 roku do 13 czerwca 1972 roku (w gospodarstwie rolnym rodziców) oraz od 1 lipca 1997 roku do 17 maja 2016 roku (okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu rolników). Ponadto nie ukończyła wymaganego wieku emerytalnego 60 lat i 11 miesięcy. Prezes KRUS wskazał, że nie uwzględnił okresu pracy wnioskodawczyni jako domownika w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 14 czerwca 1972 roku do 31 października 1978 roku, ponieważ w tym czasie była zatrudniona i podlegała ubezpieczeniu z innego tytułu. Nie zaliczono również okresów zatrudnienia od 14 czerwca 1972 roku do 9 lipca 1982 roku oraz okresów prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi (art. 20 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 20 grudnia 1999 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników), ponieważ wnioskodawczyni urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku. Jednocześnie wnioskodawczyni pomimo ukończenia 55 lat nie spełnia w ocenie organu rentowego warunków przyznania emerytury rolniczej, ponieważ nie podlegała ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu przez wymagany okres co najmniej 30 lat, udokumentowała staż pracy w wymiarze 19 lat, 9 miesięcy i 5 dni oraz nie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej.

/decyzja - k. 28 - 28 verte akt KRUS/

Odwołanie od ww. decyzji w dniu 30 maja 2016 roku złożyła A. G. wnosząc o jej zmianę. Podniosła, że w okresie od 14 czerwca 1972 roku do 31 lipca 1974 roku pracowała jako stażystka w zawodzie fryzjera i otrzymywała jedynie pieniądze za staż, a praca w gospodarstwie rolnym rodziców stanowiła główne źródło jej utrzymania.

/odwołanie - k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie złożone w dniu 10 czerwca 2016 roku Prezes KRUS Oddział (...) w Ł. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania w całości.

/odpowiedź na odwołanie - k. 3 - 3 verte/

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. Pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie. Pełnomocnik KRUS wniósł o oddalenie odwołania, kwestionując, że wnioskodawczyni będąc zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy mogła pracować jeszcze w gospodarstwie rolnym rodziców oraz wskazując, że z ustawowej definicji wynika, że domownikiem jest osoba, która nie podlega innemu ubezpieczeniu.

/stanowiska stron - e-protokół z dnia 11 stycznia 2017 roku - 00:01:36 - 00:12:04; 00:13:39 - 00:13:50 - płyta - k. 31/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni A. G. urodziła się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 1 - 1 verte akt KRUS/

W dniu 11 maja 2016 roku wnioskodawczyni wystąpiła z wnioskiem o emeryturę rolniczą.

/okoliczność bezsporna, a nadto: wniosek - k. 1 akt KRUS/

Wnioskodawczyni w okresie od 26 lipca 1971 roku do 13 czerwca 1972 roku pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców.

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawczyni podlegała ubezpieczeniu emerytalno - rentowemu rolników w okresie od 1 lipca 1997 roku do 17 maja 2016 roku.

/okoliczność bezsporna/

Zaskarżoną decyzją KRUS ustalili, że łączny staż pracy i ubezpieczenia wnioskodawczyni w rolnictwie wynosi 19 lat, 9 miesięcy i 5 dni.

/okoliczność bezsporna, a nadto: decyzja - k. 28 - 28 verte akt KRUS/

W okresie od 14 czerwca 1972 roku do 31 października 1978 roku wnioskodawczyni pracowała najpierw jako fryzjer męski czeladnik stażysta, a od 1 sierpnia 1974 roku jako fryzjer męski i z tych tytułów podlegała ubezpieczeniu.

/okoliczność bezsporna, a nadto: legitymacja ubezpieczeniowa - k. 23 akt KRUS/

Wnioskodawczyni nie pobiera świadczenia emerytalno - rentowego z ZUS.

/okoliczność bezsporna, a nadto: zaświadczenie - k. 21/

Tak ustalony stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Szczegółowych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach KRUS.

Jednocześnie Sąd oddalił na podstawie art. 217 k.p.c. wniosek pełnomocnika wnioskodawczyni o dopuszczenie dowodu z przesłuchania odwołującej oraz świadków na okoliczność pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od

14 czerwca 1972 roku do 31 października 1978 roku, ponieważ zgromadzony materiał dowodowy w sprawie pozwolił na wyjaśnienie wszelkich okoliczności sprawy i jej rozstrzygnięcie, co zostanie szczegółowo wyjaśnione w dalszej części uzasadnienia.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 roku, poz. 277) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny określony w ust. 1a i 1b (w przypadku wnioskodawczyni to co najmniej 60 lat i 11 miesięcy);
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie zaś do art. 19 ust. 2 powołanej ustawy emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Zgodnie z art. 20 ust. 1 i 3 przywołanej ustawy stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

1. podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
2. prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 r.;
3. od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku (art. 20 ust 3).

W rozpoznawanej sprawie ubezpieczona niewątpliwie w dacie złożenia wniosku o emeryturę nie osiągnęła wymaganego wieku emerytalnego - 60 lat i 11 miesięcy. Stąd przedmiotem sporu było, czy wnioskodawczyni spełniła przesłanki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury określone w art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku (Dz. U. z 2016 roku, poz. 277). Przesłanki określone w powołanym przepisie muszą być spełnione łącznie, a A. G. nie podlegała niewątpliwie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat – nawet, gdyby zasadnym było uwzględnienie żądanego przez wnioskodawczynię okresu – od dnia

14 czerwca 1972 roku do dnia 31 października 1978 roku oraz nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej.

Niezasadnym jest także uwzględnienie odwołania skarżącej na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z dnia 20 grudnia 1990 roku, gdyż nie można uznać, że A. G. podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres 25 lat. Z uwagi na to, że urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku, nie ma możliwości zaliczenia do tego okresu ubezpieczenia - zatrudnienia wnioskodawczyni poza rolnictwem (art. 20 ust.3 ustawy). Bezsprzeczne jest, że w okresie od 14 czerwca 1972 roku do 31 października 1978 roku wnioskodawczyni pracowała początkowo jako fryzjer męski czeladnik stażysta, a następnie od 1 sierpnia 1974 roku jako fryzjer męski i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu w powyższych okresach.

Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 marca 2011 roku w sprawie o sygn. III UK 83/10, wskazując, że urodzeni po 31 grudnia 1948 r. nie mają prawa do zaliczenia do okresów wymaganych do emerytury rolniczej okresów, od których zależy prawo do emerytury w systemie powszechnym (...) (publ. OSNAPiUS 2012 nr 7-8, poz. 99, str. 319, L.).

Niespornym jest także, że wnioskodawczyni w okresie od 26 lipca 1971 roku do 13 czerwca 1972 roku pracowała w gospodarstwie rolnym rodziców.

Z dniem 14 czerwca 1972 roku wnioskodawczyni zaczęła podlegać jednak ubezpieczeniom z tytułu zatrudnienia poza rolnictwem. Tytuł do tych ubezpieczeń trwał do

31 października 1978 roku. Sąd nie kwestionuje, że w chwili rozpoczęcia stażu czeladniczego w zawodzie fryzjera wnioskodawczyni nadal była domownikiem i pomagała w gospodarstwie rolnym rodziców. Ustalenia w tym zakresie nie mają jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, stąd oddaleniu podlegały wnioski dowodowe pełnomocnika wnioskodawczyni na tę okoliczność.

Z prawnego punktu widzenia w tym czasie domownik nie podlegał ubezpieczeniu rolniczemu (podobnie jak osoba prowadząca gospodarstwo rolne) w związku z brakiem regulacji prawnych. Pojawiły się one dopiero na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) i dotyczyły rolników. Ustawa ta nie objęła jednak domowników, w stosunku do których podleganie ubezpieczeniu rolniczemu wprowadziła dopiero ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 268). Co istotne, druga z wymienionych ustaw zawierała definicję domownika, który objęty został ubezpieczeniem rolniczym. Art. 2 pkt 2 stanowił, że za domownika uważa się członków rodziny rolnika i inne osoby pracujące w gospodarstwie rolnym,

jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, ukończyły 16 lat, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a ponadto praca w gospodarstwie rolnym stanowi ich główne źródło utrzymania. Warunki te musi także spełniać osoba, która chce doliczyć do ubezpieczenia rolniczego okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców jako domownik przed wejściem w życie tej ustawy. Pozostawanie w tym czasie w stosunku pracy i podlegania z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu automatycznie wyłącza możliwość zaliczenia równoległego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców do rolniczego stażu ubezpieczeniowego. Należy przy tym zaznaczyć, że także obecnie obowiązująca cytowana już ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników (cytowana wyżej) na podstawie art. 16 ust. 3 wyłącza ubezpieczenie rolnicze w przypadku podlegania innemu ubezpieczeniu.

Powyższe stanowisko podzielił również Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 31 lipca 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 1513/12 (legalis 736521).

Słusznie zatem podniósł KRUS, że okresy pracy w gospodarstwie rolnym jako domownika mogą być uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej pod warunkiem, że osoba zainteresowana pozostawała z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym, praca w gospodarstwie rolnym stanowiła jej główne źródło utrzymania, ale także pod warunkiem, że nie podlegała obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów. A. G. nie spełnia zaś tych warunków, ponieważ w okresie od 14 czerwca 1972 roku do 31 października 1978 roku, który wnosila o zaliczenie do okresów ubezpieczenia w rolnictwie, podlegała innemu ubezpieczeniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczyni, potwierdzając tym samym prawidłowość zaskarżonej decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

10 lutego 2017 roku

M.U.